

Vészesen felgyorsult a Balaton vizének melegedése, turbulens változások jönnek az élővilágban

Az utóbbi három évtizedben a Balaton vize háromszor annyit melegedett, mint az azt megelőző több mint 120 évben, a vízben fellépő hőhullámok pedig gyakoribbá és intenzívebbé váltak. A klímaváltozás nemcsak a vízmelegedést hozta el: megbillenhet az évszakos ciklusokra épülő ökoszisztéma, nő az oxigénhiányos időszakok és az algavirágzások kockázata, és megjelennek a melegkedvelő, inváziós növényfajok is.

A HUN-REN Balatoni Limnológiai Kutatóintézet kutatóinak tanulmánya szerint a Balaton vízhőmérséklete ma már átlagosan **1,7 °C-kal magasabb, mint 2000-ben**, és a változás üteme folyamatosan gyorsul. Míg a 19. század végétől az 1980-as évekig az éves középhőmérséklet csak lassan változott, a 21. században évi **0,07 °C-os átlagos növekedést** mértek. Télen ez még drasztikusabb: a hőmérséklet-emelkedés eléri az **évi 0,21 °C-ot**.

Eközben a tóban tapasztalható vízhőmérsékleti hőhullámok – azaz olyan időszakok, amikor legalább öt napon keresztül a víz melegebb, mint amit a 19. század végi adatok alapján az adott napok legmelegebb 10%-ában mértek – **egyre gyakoribbak és hosszabbak**. Az 1990-es évekhez képest mára évente már **több mint 100 hőhullámos nap** is előfordulhat. A hőhullámok alatt a víz átlagosan **6 °C-kal is melegebb** lehet a korábbi éghajlati normánál – míg ez az eltérés korábban „csak” 4 °C volt.

A melegedés az ökológiai rendszert is jelentősen átalakítja. Gyakoribbá válnak az **oxigénhiányos időszakok**, nő a **párolgási veszteség**, és fokozódik a **tápanyag-felszabadulás** az üledékből. Ez utóbbi táplálja az algásodást, amely a 2019-es nyári algavirágzás során már látványos problémát okozott. A kutatók szerint felmelegedéssel egyre nő a tó hajlama arra, hogy feldúsuljon tápanyagokban (eutrofizáció), ami kedvez az elsődleges termelő szervezeteknek (algáknak, hínároknak).

A parti zónák is érzékenyen reagálnak: az alacsonyabb vízállás kedvezhet ugyan a **nádasok, hínárosok terjedésének**, ugyanakkor új, **inváziós fajok is megjelennek**. A **közönséges csavarhínár** 1998 óta már a Balaton nyugati medencéjének jelentős részében jelen van, és a Hévízi-tó meleg kifolyóvize újabb melegkedvelő fajokat „nevel”, amelyek megtelepedhetnek a tóban.

A hőmérséklet-növekedés a **vízinövények közötti versenyt is áttrendezi**: a 30 °C fölötti nyári vízhőmérsékletben már a szúrós levelű, oxigénszegény környezetet is elviselő fajok érzik jól magukat, mint a **tócsagaz vagy a nagy tuskéshínár** – ez pedig a fürdőzők számára is „kézzel-lábbal fogható” kellemetlenséggé válhat.

„Ha a Balaton vizének hőmérséklete továbbra is emelkedik, az egyre inkább mediterrán, sőt szubtrópusi mintázatokat követő ökológiai viszonyokat teremthet. Ebben az új világban a jövő vízinövényei között már nem feltétlenül a ma megszokott fajok lesznek többségben, hanem olyan közösségek alakulhatnak ki, amelyekhez sem az élővilág, sem az emberi használat nincs hozzászokva” - zárják cikküket a kutatók.

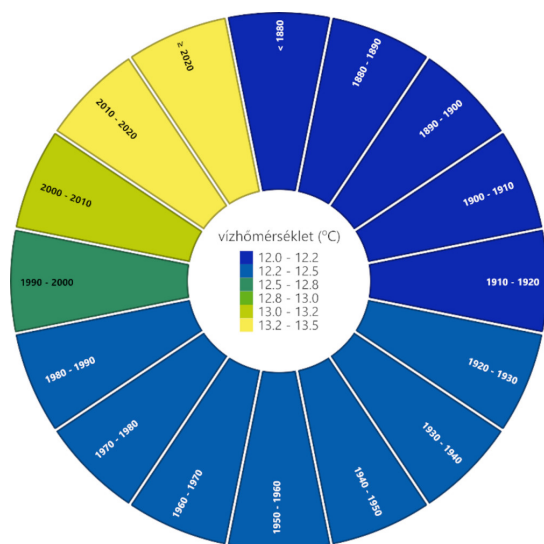
A Balaton vízmelegedése tehát nemcsak természeti kérdés, hanem társadalmi kihívás

is. Az ökológiai egyensúly megbillenése hosszú távon hatással lehet a tó használhatóságára, turisztikai vonzerejére és élővilágára egyaránt.

További információ: <https://masfelfok.hu/2025/06/04/melegedo-balaton-okologia/>

Sajtókapcsolat:

- Tóth Viktor, a HUN-REN Balatoni Limnológiai Intézet tudományos főmunkatársa
- toth.viktor@bliki.hu

© HUN-REN Balatoni Limnológiai Kutatóintézet
Balaton vízhőmérséklete ma már átlagosan 1,7 °C-kal magasabb,
mint 2000-ben, és a változás üteme folyamatosan gyorsul.

Eredeti tartalom: Másfelfok

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/22962/veszesen-felgyorsult-a-balaton-vizenek-melegedese-turbulens-valtozasok-jonnek-az-elovilagban/>